











O R A T I O  
A N N I V E R S A R I A,  
QUAM EX HARVEII INSTITVTO  
IN THEATRO  
COLLEGII REGALIS  
MEDICORVM LONDINENSIS  
DIE OCTOBRIS XVIII A. MDCCLIX HABVIT  
MARCUS AKENSIDE M. D.  
COLL. MED. ET REG. SOCIET. SOCIVS.



L O N D I N I:  
A P V D R. E T J. D O D S L E Y.  
M D C C L X.

THE JOURNAL OF THE  
ROYAL MEDICAL SOCIETY  
OF LONDON

VOL. 11  
PART 1  
1911

306507



PRINTED BY  
J. B. L. LONDON

V I R O E X I M I O  
T H O M Æ R E E V E, M. D.  
P R Æ S I D I D I G N I S S I M O,  
E T S O C I I S D O C T I S S I M I S  
C O L L E G I I R E G A L I S  
M E D I C O R U M L O N D I N E N S I S,  
H A N C  
O R A T I O N E M  
I L L O R U M J U S S U E D I T A M  
D. D. D.  
M A R C U S A K E N S I D E.





---

---

# O R A T I O

## A N N I V E R S A R I A

### H A R V E I A N A.

CUM vitam hanc communem memoria percurrimus, et genus humanum, tanquam e longinquo, contuemur diversis partibus ac personis, conspicuum; ad eos oculi nostri facillime convertuntur, qui vel potestate regia, vel gratia populari, vel studiis militari-bus florentes, patriæ suæ atque sæculi rebus mutationes gravissimas et celerrimas intulerunt. Eorum enim gesta, quod illustri quodam eventu continentur fere ac definiuntur, minimo labore comprehendere mente et revocari possunt. tum etiam animi affectus plerumque vehementius concitant; sive in publicis commodis versentur; sive, ut sæpius quidem fit, exitus miserrabiles et deplorandos habeant. Unde evenit ut hominum sermonibus eorum maxime percrebescat fama, quos

quos bella funestissima, quos regum captivitates, quos imperiorum ruinæ olim nobilitarunt.

Utcunque vero in hac re populi sit iudicium, apud vos tamen, auditores, et in hac eruditissimorum hominum corona, de iudicio meo confidere posse videor, etsi palam profitear disertisque verbis contendam aliud esse hominum genus et longe diversum, qui in posteritatis memoria priorem sibi atque honoratiorem locum merito suo vindicare possunt: quippe qui ad excelsi animi dotes et præclara ingenii edita facinora, certissimam quoque beneficiorum laudem, eamque nulla turpitudine, nulla crudelitatis aut perfidiæ macula contaminatam, addiderunt. eos intelligo qui, ab armorum factionumque strepitu remoti, scientiarum nobilium atque operum utilissimorum auctores extitere; detectis scilicet naturæ mysteriis, patefactis legibus quibus rerum pendet ordo, et eo quasi fundamento constitutis artibus quarum efficacia communi gentis humanæ commodo spectatur. Horum vero Manibus iusta persolvere eo magis propensâ voluntate debemus, quod dum inter vivos numerarentur, favorem senserunt suis parum meritis respondere. Etenim qui adeo in quæstionibus a vulgari intelligentia remotis sapiunt, plerumque vel in media patria peregrinorum prope conditione vitam degunt: ac licet forte ob ingenii vires rerumque inventarum excellentiam magna quædam serpat de iis hominum opinio, cum tamen in vitæ quotidianæ negotiis parum spectantur, idcirco  
tenuiori



tenuiori fere auctoritate sunt ; et longe infra regium et imperatorium fastum, longe infra discordiarum civilium principes, multitudinis arbitrio existimantur : umbratiles scilicet viri, atque otii philosophici obscuritate contacti. Hi forte nonnunquam et a nonnullis spectatoribus incerta quadam ac veluti furtiva veneratione suspiciuntur : at illos rumor comitatur, et spes, et metus, et tumultuosum atque pervicax vulgi præconium. Verum ubi jam mortalitatis lex utrosque ab oculorum atque aurium judicio semoverit, et pari conditione mentis scrutinio subjecerit ; tunc certe fieri vix potest ut cordatorum hominum hæreat suffragium : ut re perpensa dubitemus adhuc an sapientiam innocuam, cum beneficiis immortalibus conjunctam, vi præponamus, et bellorum feritati, et ambitionis artibus, plerumque sævis, plerumque inhonestis : ut denique in hoc literato conventu desit oratori vestro aut favor aut assensus, dum de majoribus vestris dicturus, eos inter omnium gentium et omnium seculorum principes viros referre audet.

E multis autem variisque adjumentis quæ vitæ humanæ attulit aliquando ingeniorum labor, unum est imprimis amplissima quavis prædicatione dignum : ea nempe quæ intra hos fere quadringentos annos sapientiæ antiquæ facta est et literarum instauratio. Quod quidem opus si ex unius alicujus viri virtute esset et fortuna profectum, proculdubio iste vir eos omnes qui  
in



in rebus aut civilibus aut bellicis unquam eminuērunt, beneficiorum magnitudine longe superaret : eorum omnium munificentiam, qui vel civitatum atque legum conditores, vel libertatis vindices, vel patres patriæ sunt forte habiti, longo post se intervallo relinqueret. Quod ne forte existimetis cupide magis quam vere judicatum ; recordamini, quæso, et vobiscum reputate quales fuerint ante istud tempus Europæ nostræ, Britanniae nostræ incolæ. Discedite paulisper a congressionibus vestris, ab otio isto vestro erudito et curioso ; libros jam manibus familiares deponite ; usitata omittite sermonum quotidianorum argumenta ; ut istius ævi hominibus cogitatione vestra occurratis : ut hominum mentes atque mores, ut communis fortunæ speciem intueami. Profecto mirum erit ni in longe aliam gentem quandam et regionem migrasse vos sentiat. Vestigia enim vix ulla reperietis earum rerum quibus ætas nostra jure præcipuo gloriatur. Non in academiis veritatis vocem audietis : non in templis virtutis agnoscetis auctoritatem. Quod autem ad rerum naturam pertineat, ad hunc quem habitamus terrarum orbem, ad elementorum vires et motus siderum ; nihil præter meras tenebras offendetis. Illa vero cujus propria est philosophiæ appellatio, illa vitæ dux et magistra morum, quæ animi officia et bonorum fines et æternum mundi opificem atque rectorem quasi digito commonstrat, nusquam conspectis vestro obversabitur ; inter homines istos aut admodum

dum hospes, aut plane ignota. Jam de historiæ monumentis quid expectatis? quorum ope, tanquam novo quodam humanitatis vinculo, gentes remotissimas et secula antiquissima nobismetipsis adjungimus; eorum fortunis immiscemur, disciplina imbuimur, notamus vitia, virtutibus vero, auctoritatem quandam majorem ab ipsa vetustate adeptis, ad omnem honestatem atque laudem informamur? Illa omnia propemodum abfuerunt: neque amplior hominibus obtigerat aut clarior vitæ prospectus, quam qualis fere brutis animalibus conceditur, nascendi et moriendi horis interclusus. Nec interea parum refert ad conditionem istorum temporum declarandam, quod rudia omnino essent earum artium quæ pulchritudinis imitatione multiplici allectant hominum animos et mores emolliunt. Quamvis enim neque virtutis neque scientiæ naturam istæ artes in se contineant, scientia tamen ipsa et ipsa virtus ab iis imparata prorsus et inops, rusticitatem quandam præ se fert, horridiorem certe et inveniustam. Quid ergo de ipsa inscitia dicendum est? de omnium rerum ignorance? aut quid de vitæ habitu et colore apud ejusmodi homines censendum, quorum neque satis intelligentiæ seipsam veritatis luce comprobare virtus potuit, neque pulchritudinis ornamentis amanti commendare, neque ab effrænatis appetitionibus pudoris munimento defendere et tueri? Pudor enim, sine pulchri et decori sensu, nullus est. Sed profecto de incultis illis et imperitis seculis nimis indulgenter et cum præpostera quadam veneratione sentire solemus: nimirum



innocua omnia, et fraudis nescia, et desideriiis inanibus curisque vacua, in isto rerum statu cogitantes. cum tamen inter omnes constet, vitia pleraque et pessima vitæ opprobria de cupiditatibus oriri quæ tam in homini rudi quovis et plane sylvestri quam in scientissimo atque ornatissimo vigere solent: imo quo magis in veritate multiplici, in rerum abditarum infinita meditatione, in mentis denique negotiis versetur voluntas et cura hominum, eo minus ab istis cupiditatibus pendere vitæ universæ tenorem. Hæc autem fusius exponenda duxi, primum ut constet quam nullo rationis fundamento nituntur homines illi male feriat, quorum adeo cavillationibus perstrepere nuper Gallia et Germania; quique scriptis editis confirmare ausi sunt, literas antiquas cum scientiis artibusque variis, quibus excolendis opportunitatem illæ et incitamentum attulerunt, virtuti, si Diis placet, et bonis moribus detrimento fuisse: tum præcipue ut vos, auditores spectatissimi, testes mearum sententiarum et patronos habeam; nullum scilicet clarissimorum hominum ordinem de genere humano melius meruisse, quam qui veterum Græcorum atque Romanorum linguas librosque restituendo, et per varios Europæ populos disseminando, mentem humanam, crassissimæ ignorantiae veterino obrutam, ad vires suas cognoscendas feliciter excitarunt; atque adeo in eam, qua hodie vivitur, optimarum rerum ubertatem tandem promoverunt; egregia virtute ac industria viri, laboribus difficillimis posterorum



terorum gratia defuncti, nobis certe summa veneratione et gratissimi animi studio semper recolendi.

Horum in cœtu splendidissimo præfulget Linacrus vester : parens vester, reipublicæ vestræ conditor ac famæ fons, atque idem renascentium spes fidissima literarum, barbariæque fatalis hostis, Linacrus. Quem virum etsi nulla vobis conjungeret necessitudo proprior sanctiorque, attamen quotquot adestis, quorum aures legitimum sonum callent, quorum ficta meliore luto præcordia voluptatem e sermonis pulchritudine percipiendam norunt (honestissimam, mediusfidius, et maxime liberalem) vos omnes certo scio in Linacri laudes mecum libentissime descensuros. Isto enim viro nemo unquam aut puriorem ac magis venustam eloquentiæ antiquæ speciem scriptis suis expressit, aut aliis ad eandem laudem contendentibus fideliorem navavit et utiliore operam. Qui cum in ea tempora natus esset quibus Britannia sua vixdum pueritiæ illius idonea præbere posset doctrinæ nutrimenta, tum ætate maturior id affecutus est ut nec ipsa studiorum ejus altrix Italia, ipsa illa communis eruditionis et elegantiae mater, quemquam præ illo ostentare aut posset aut vellet. Italiam vero quo tempore Linacrus invisit, regionem illam totam, et principum aulas et liberarum concilia civitatum, una fere voluntas, unum doctrinæ studium tenebat. Præcipue tamen eminebat Florentinorum fama ; quorum respublica, plerumque alias turbulentissima, tunc forte in Laurentii Medicis

ductu ac prope clientela feliciter acquievit. Qui cum per universum nomen Italicum pacis concordiaëque auctor, et bonus, et sapiens, et felix audiret ; tum porro ad ista beneficia, patriæ suæ data, nimium heu ! caduca, et cum ipso brevi moritura, altera illa pari sane cura, sed melioribus auspiciis adjunxit, ex literis ac disciplinis restitutis oriunda ; nullo unquam tempore moritura ; per omnes terrarum gentes pertinentia ; quorum hodie in hoc ipso loco nemo forte vacuus et expers adest. Huic se viro tantopere commendavit indole sua et modestia Linacrus, ut condiscipulum eum et amicum filiis suis adderet ; quorum ætate medius, Joannes Medices, postea Leonis X appellatione pontifex Romanus, ad istam, qua omnium aures quotidie personant, eruditæ magnificentiaë laudem pervenit. In illo contubernio quantum profecerit Linacrus ; quanto cum ardore et quanto fructu Christophorum Landinum, Demetrium Chalcondylem, Angelum Politianum, Marfilium Ficinum, Johannem Picum audierit et frequentarit ; facilius intelligi potest quam verbis significari. Florentia Romam perrexit ; ubi Hermolaus Barbarus in literis regnare ferebatur. Accidit brevi ut cum hic forte in bibliothecam Vaticanam ingressus esset, Linacrum nostrum inveniret Platonis opera versantem, et isti intentum libro quo de pulchritudine disputat cum Phædro Socrates. “ Maeste, inquit Hermolaus, virtute esto, adolescens ; qui in tantam familiaritatem divini scriptoris tam mature venisti.” Inde statim



statim in amicitiam ejus receptus et studiorum particeps factus est Linacrus: qui jam per omnem Italiam eruditionis fama insignis, tandem in Angliam suam divitias undique conquistas reportavit; excellentem nempe Græcorum scriptorum notitiam, eorum præsertim qui in ratione physica atque medica versantur; tantum præterea Latinæ eloquentiæ candorem, quantum alius nemo in ista ætate affecutus est, neque etiam in ætate insequenti supergressus quisquam; qua tamen cum summa ambitione fuit inter homines eruditos de ista laude certatum. Domi autem cum statim innotuerat, ab Henrico VII factus est Arturi, filii primogeniti, medicus: postea vero Henricus VIII eum eodem nomine sibi adscivit, et Mariæ illi quæ postea regnavit. Per eosdem annos scripta edidit eximia, de grammatices rudimentis, et de emendata structura Latini sermonis; tum varios Galeni et Procli libros, e Græco sermone in Latinum conversos; quibus constat inter homines doctos eum elegantia et perspicuitate ipsos auctores illos longe superasse. Nimirum hoc ætati isti, nobis utcunque invitis, concedendum est; ut ipse Linacrus Galeno interpretando eloquentiam suam et acumen impenderet. Nam cum in fatis esset ut non nisi per scriptores antiquos humanæ mentes a barbarorum seculorum tenebris unquam vindicarentur; nullo alio labore, temporibus illis, tantam omnibus utilitatem afferre potuerunt eruditissimi sapientissimique viri, quantam scriptores istos in quamplurimorum manus atque usus tradendo.



tradendo. Attamen ut nostri homines, cumjam disciplinis antiquis probe imbuti essent, tandem aliquando pro seipfis saperent, et intactos scientiæ thesauros e natura ipsa petere assuescerent, collegium hoc vestrum instituit Linacrus; et a rege et reipublicæ ordinibus obtinuit, ut legum maiestatem munitum arti nostræ exinde præsideret, medentium iudex et civium salutis custos perpetuus.

Hic vero, collegæ ornatissimi, liceat mihi verbis atque votis paulo vehementer apud vos agere, ut eximii hujus viri sæpe recordemur : ut hoc memoria sæpe repetamus, civitatem nostram literis fundatam esse, auctore viro literatorum principe : ut quibus auspiciis cœptæ sunt res nostræ, iisdem eas optime gestum iri, unice credamus. Si vero incuria quavis aut indulgentia mala id unquam eveniat, (quod quidem, salvis quos video, nunquam verebor) ut indocti homines, nec a prima ætate literarum studiis ad humanitatem informati, quacunque alia commendatione, in sedes has irreperint, et de artis nostræ disciplina ac regimine in Linacri senatu decernere potuerint; tunc pro certo habeamus barbariem meram esse brevi infecuturam : medendi munus hominibus cessurum imperitis magis ac magis sordidarum artium, quam quorum hodie jactationibus ineptis in foro et in triviis obstupescit vulgus : ad eam denique conditionem res redituras, qua, ante Linacrum natum et cognita veteris sapientiæ monumenta, in his regionibus ægrotabant miseri mortales.

Neque

Neque interea hæc ita accipi velim, quasi haud ultra veterum libros sapere expediat medicinam exercituris : aut quasi in Hippocratis, aut Galeni, aut Celsi verbis ponderandis omnem ætatem terere debeamus. Nimirum ea fuit aliquando eruditorum hominum mens, tam prona in veterum ingeniorum venerationem, ut eorum sententia crederes fere nihil adhuc superesse quod ex rerum tenebris eruere et in scientiæ lucem proferre prudentia generis humani et industria posset. Hoc vero malum a medicorum studiis depulisse, collegii nostri singularis est et egregia laus. Jam antea quidem, medicorum veterum eruditione, a turpissimis barbariæ et superstitionis sordibus artem suam expiaverat Linacrus. Cum autem veterum legitima admiratio, et accepti ab iis beneficii memoria, in obsequium nimium et in servitutem crevisset ; tum demum apud nos exortus est qui a cervicibus hominum jugum istud deiecit : qui vana contemnere audere iussit, et nos quoque veritatis consuetudine dignos fingere : qui denique ea quæ nimis ingeniosa excogitaverat antiquitas, de animalium vita et valetudine figmenta, tanquam ægrorum somnia, lucidis diei telis percussit et dissipavit. De Harveio loquor : quem audiverunt in hoc ipso loco majores vestri de sanguinis motu inventa miracula tum primum depromentem. Dii immortales ! quantæ rerum insignium, recentium, alias indictarum species, e facundissimo illius ore emanantes, intimas

audito-



auditorum cogitationes isto tempore permearunt et commoverunt ! Quam novo se splendidoque cultu indubat statim universa medicorum ratio ! Quam fecunda doctrinarum parens fuit ista Harveii simplex atque una doctrina ! Cujus quidem in arte nostra utilitatem qui adeo solícite et morose pensitant, quasi de re dubia disceptatio esset ; quique istam laudem tum demum concedendam arbitrantur, si præceptum aliquod in morbis curandis ex Harveiano invento natum fuisse demonstretur ; næ illi et hujus amplitudinem parum capiunt, et inventoris gloriam iniquo admodum et inepto modulo metiuntur. Ad Harveium enim primo referendi sunt tot fugati veterum errores, quibus apud illos misere impedita fuit ægrorum administratio : tum recentiorum hominum tot inventa ; tot partium animalium, tot humorum, natura, usus, morbi, remedia, felici labore indagata et detecta : quæ quidem omnia sanguinis motu fundata sunt ; et eo sublato, corruunt. Præterea, in febribus, morborum nempe frequentissimo et funestissimo genere, nonne id pro summo beneficio ducendum est, quod primus mortalium Harveius et periculi et salutis fontem declaravit ; quem semper intentis oculis respiciamus, et quo judicium nostrum, quo metum atque spem, quo medicamenta moderemur ? Id denique an satis pro magnitudine sua verbis ullis prædicari potest, quod quæ prisca auctores, sola experientia freti, de corporis affectibus singulatim tradiderunt ; quæque adeo in omni quocunque



cunque morbo confestim protulisse, et ad multiplicem ægrorum conditionem salutariter applicasse, felicitatis potius erat quam prudentiæ aut consilii cujusvis opus; ea fere omnia, intellecto jam Harveii dogmate, simul clarissime perspiciuntur, et causis tenentur suis: tum cognatione quadam inter se conjunguntur, ac se invicem mutuis luminibus illustrant? Quo fit ut artis regulas et facilius percipiamus, et memoria firmius retineamus, et ad ægrorum res tutius ac peritius accommodemus. Sed quid plura disputo? Per universam disciplinæ nostræ ambitum, in vitæ et in mortis historia, in sanitatis conservatione, et in depulsione morborum, primas ubique partes Harveii doctrina tenet. Ille medicorum veterum observationibus scientiæ stabilitatem et perspicuitatem addidit: sine illo nullum, ex recentiorum laboribus, arti accessit aut accedet incrementum.

Et hoc quidem ego persuasum habeo; si in rerum fato esset et in hominum solertia, ut aliud quoddam in lucem proferretur naturæ artificium, ad corporis humani moderationem instructum, tam valde simplex, tam perpetuo efficax, tam late patens, quam quod iste rerum inventor et humanæ potentiæ amplificator nobis enunciavit; tum demum fore ut nostra ars, trepida illa quidem, aliquando licet audax, at raro sui omnino secura, firmo tandem certoque gressu incederet, tam a metu remota quam ab audacia: fore tum ut qui eas naturæ leges in corpore sano regendo nove-

C

rat,

rat, ex ista tanquam specula scientiæ, morbos quoque corporis perspectos haberet, et eosdem tollendi unicam iniret atque veram viam. Nunc autem, cum ab hoc fastigio longe multumque absit medicinæ fortuna; cum inter eas corporis sani vires, de quibus aliquid scientia comprehenditur, et varias morborum formas, immensum interjectum sit et obscurum prorsus intervallum; idcirco alia quadam femita insistere oportet, laboriosa magis, at certe tutiori et minime fallaci. Ab ipsis nimirum morbis incipiendum est; ut qualem præ se faciem singuli ferant, quo cursu progrediantur, quibus rebus aut mitiores fiant aut asperiores, et quo demum exitu concludantur, sedulo dispiciamus. In hoc vero genere Sydenhamus noster, sicut in illo altero Harveius, omnibus omnium ætatum medicis palmam sine ulla controversia præripuit: Hippocrates enim quid propriis viribus profecerit, aut quantum ex aliis desumpserit, plane nescimus. Imo parum abfuit quin Sydenhamum dixerim eorum fere omnium qui res quasunque naturales tractant, maximum se philosophum præbuisse. Sive enim difficultates expendas quibuscum in variis philosophiæ studiis confligendum est, sive ipsorum studiorum fructum atque utilitatem; haud facile invenies cui in utraque ista laude Sydenhamum posthabeas: ipsum licet advoces in partes tuas præclarum illum virum quo adeo superbit Britannia nostra, et quem omnes fere Europæ populi tanquam philosophorum principem hodie suspi-  
ciunt.



ciunt. Ille quidem in otio domestico constitutus, propositi sui arbiter, temporum suorum atque rerum certus, multa quæsit, multa declaravit, in fabrica mundi et in mathematicorum notionibus, subtilissima sane et magnificentissima. Sydenhamus autem, humanissimus ipse homo, ad homines laborantes aut moribundos repente accersitus, quorum itaque vitæ quoquomodo consulere oportuit, non de morborum naturis experimenta legitima instituere; inter propinquorum lachrymas, inter uxorum matrumque voces ac vultus ægri salutem ab eo postulantium, inter importunam denique nutricularum garrulitatem, universum philosophiæ negotium egregie absolvit. Multas enim gravissimasque leges naturæ, de re obscura et perturbata fatagentis, de corpore scilicet humano valetudinibus implicato, primus ille perspexit et interpretatus est. Tum vero hisce sapienter usus, artis constituit opera præstantissima, et generis humani imperium in naturam summis beneficiis protulit atque auxit: multis enim morbis, atque uni ex omnibus longe atrocissimo, primus ille curationes adhibuit aptas et salutare. Suam denique observandi curandique rationem libris publicavit; quibus, quod in hominum fortuna divinissimum semper est judicatum, id ille in perpetuum obtinuit; nimirum ut plurimis vitæ sit et salutis auctor. I nunc; et fiderum momenta, et lucis colores, et geometrarum infinitates commemora. Sunt quidem isthæc forte splendidiora: esse vero majoris aut animi aut ingenii argumenta,



haud temere concedendum est : meliora esse et laude digniora, strenue negandum.

Horum jam triumvirorum unumquemque, Linacrum scilicet, Harveium, atque Sydenhamum, tanquam principem aliquem ac parentem civitatis nostræ, videre videor ad se convocare, et ex universo populo nostro sibi deligere, cœtum quendam proprium illustrissimorum hominum ; quorum nunc meritis rite designandis neque mea vox neque otium vestrum sufficeret. Quanam enim dicendi copia tot rerum, tot personarum magnitudinem attingere ? animas tot egregias deorum ordinibus adscribere ? in Linacri consuetudinem receptos Caium, Gulstonum, Hameium, Haleum celebrare ? adjunctos Harveio comites Glissonum, Whartonum, Willisium, Lowerum exprimere ? cum Sydenhamo disputantes Mortonum, Radclivium, Freindum inducere ? Te enim, Richarde Mead, ne intra hujusmodi consortionem aliquam includaris, prohibet virtutum tuarum atque laudum excellens amplitudo. In te quidem nihil eorum desideraret Linacrus quæ ipse olim tam fideli studio complexus, tam pertinaci labore consecutus est : non veterum medicorum notitiam ; non Latini sermonis integritatem. Id etiam admiratione sua et fere invidia dignum judicaret, te, cum in tantum Latinitatis usum devenisses, esse tamen inter summos patriæ quoque linguæ artifices nitore ac puritate proculdubio numerandum. Verum neque Harveius quemquam, inter annalium nostrorum

rum heroas, amicum sibi optaret aut famæ socium, te potiolem : qui adeo solitus es, in longissimo tuo medendi usu, difficiles rerum aditus illius lumine lustrare atque aliis aperire : qui tot illi morborum facies, medicamentorum effectus, ægrorum discrimina narrare poteris, quæ omnia, illius inventorum ope, tu sedato illo tuo et expedito iudicio solus intellixisti, providisti, superasti ? Sydenhamus denique quantum tibi honorem, quantas gratias habere se profiteretur ; quod eodem quo ille animi candore, eadem experiundi et discendi patientia in arte nostra semper versatus, errores forte ab illo, et aliquando etiam a te ipso admissos, ingenue patefeceris, sapienter emendaveris ? quod morborum causas illi ignoratas sagaci animo comprehenderis ; curationes illi desperatas felici opere absolveris ? quod denique, licet peritissimus esses subtiliorum illarum rationum quæ a corpusculorum figuris, fibrarum viribus, humorum impulsu, petendæ sunt ; hanc tamen hypothesin tuam, utcunque pulchram ac placentem, ne unquam ægrotorum rebus se nimis infereret, spectata animi moderatione retinueris ? Quæ cum ita essent, cum tot tantæque dotes in te confluxissent, fatale quidem erat ut ad artis nostræ principatum brevi pertenderes ; utque illo potireris et per plures annos producto, et amplioribus fortunæ donis cumulado, quam ulli unquam alii apud nos contigerit. Quanto autem animo, quam splendido plane et liberali consilio, opibus istis frui noveris, nunc quidem viget in  
tuorum



tuorum memoria : sed apud alios vereor profecto ne, id quale fuit si verbis figurare possem, ipsa sibi fidem abrogaret oratio. Fuit enim domus tua communis eorum sedes hospitalis, quicumque in literis, in philosophia, in artibus ingenuis, vel delectationem suam quærerent, vel industriam collocarent. Ibi de sacris hisce tuendis quotidie fere consultum est. ibi incœpta sua et laborum rudimenta singularum disciplinarum principes judicio tuo probare soliti sunt. Neque intra patriæ fines substitit tua hæc literarum tutela, literatos erga viros perpetua hæc et fida amicitia ; tametsi per quadraginta prope annos quodcunque perfecerunt hujusmodi opus utilius splendidiusque Britanni homines, id fere vel primo moverit auctoritas tua, vel direxerit animadversio, vel ornaverit supellex literaria, vel denique sustentarit et ad exitum pertulerit munificentia. Quinetiam te, quamvis privatum hominem et ab honorum ambitione remotum, universa tamen Europa certissimum in hac ætate literarum præsidium agnovit quidem et libenter prædicavit. Inde cum regibus exteris epistolarum tibi munerumque commercium : inde tot atque tanti advenæ tecum hospitio conjuncti. adeo ut si quem forte peregrinum hominem eruditionis aut ingenii laude insignem in hac omnium maxima frequentissimaque urbe diversari fama esset, tuorum familiarium dubitaret nemo quin eum brevi salutare posset et coram congregi in domo tua. Isti eam celebritati unum quidem satis commendasset



dasset Museum illud tuum ; quod, Musis ipsis dig-  
 num Gratiisque templum, librorum lectissima copia,  
 codicibus vetustis, picturarum etiam signorumque pul-  
 chritudine, atque omni antiquitatis elegantia instrux-  
 eras. Majorem vero commendationem mores attule-  
 runt tui ; dum in tota consuetudine tua viri haud du-  
 bie magni species eluceret : in dictis et in factis gravi-  
 tas : sermones eruditi, decora quadam hilaritate tem-  
 perati, et prudentia rerum utiles, et hominum supe-  
 riori ætate illustrium mentionem jucundissimam infe-  
 rentes : in scriptorum meritis dignoscendis judicium  
 sanum, verum, magniloquæ veterum simplicitatis  
 amans, et ab omni affectatione atque fuce alienum :  
 imprimis vero singularis quædam ac præstans naturæ  
 bonitas in animo magno et elato conspicua. Hæc au-  
 tem, tametsi ex eâ profecta sit universa quidem vitæ  
 tuæ ratio, tamen apud ordinem tuum et inter medi-  
 corum operum socios quam maxime apparuit : ubi  
 nullum unquam in te desideratum est, aut erga  
 æquales tuos, fraterni animi testimonium ; aut erga  
 juniores, paterni. Quod si in illo cœtu eorum qui jam  
 vixerunt, superstes sit aliquis conditionis humanæ  
 sensus et notitia ; credo equidem te veteri illa benevo-  
 lentia res nostras adhuc prosequi : diei hujusce cære-  
 moniæ, recordationi huic ingentium virorum, faven-  
 tem adesse ; eique aspirare tanquam faci cuidam vir-  
 tutis minorum animis studiisque admotæ : placido de-  
 nique ac læto lumine hunc medicinæ statum conspi-  
 cere,

cere, et Linacri rempublicam eo principe, iis patribus, incolumem : quorum nonnullos sanctissimarum vinculis necessitudinum, plerosque quidem constanti amicitiae et venerationis cultu, tibi adjunctos jamdudum videras ; iisdem quoque artibus florentes quæ te, medicorum maxime, hominum beneficentissimè, ad tanta fortunæ atque famæ ornamenta provexerunt, et in hoc virtutis templo æternitati consecrarunt.

F I N I S.

---

ERRATUM. P. l. II. 7. proprior—*lege* propior.













